

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Pensioencommunicatie juridisch bekeken

11 juni 2018

Prof. mr. drs. Mark Heemskerk

Hoogleraar pensioenrecht Radboud Universiteit Nijmegen
Advocaat-partner held

Beeldvorming over juristen en pensioencommunicatie

- Het moet van de wetgever: informatie- en zorgplicht
- Voorbeelden uit de rechtspraak:
 - Informeren en/of waarschuwen: wie en wat?
 - Het succes van de negatieve optie

MIRANDA WARNING

1. YOU HAVE THE RIGHT TO REMAIN SILENT.
2. ANYTHING YOU SAY CAN AND WILL BE USED AGAINST YOU IN A COURT OF LAW.
3. YOU HAVE THE RIGHT TO TALK TO A LAWYER AND HAVE HIM PRESENT WITH YOU WHILE YOU ARE BEING QUESTIONED.
4. IF YOU CANNOT AFFORD TO HIRE A LAWYER, ONE WILL BE APPOINTED TO REPRESENT YOU BEFORE ANY QUESTIONING IF YOU WISH.
5. YOU CAN DECIDE AT ANY TIME TO EXERCISE THESE RIGHTS AND NOT ANSWER ANY QUESTIONS OR MAKE ANY STATEMENTS.

WAIVER

DO YOU UNDERSTAND EACH OF THESE RIGHTS I HAVE EXPLAINED TO YOU?
HAVING THESE RIGHTS IN MIND, DO YOU WISH TO TALK TO US NOW?

Wettelijke zorg- en informatieplichten

- Wettelijke verplichtingen over pensioencommunicatie
- Algemeen: informatie moet correct, duidelijk en evenwichtig zijn (48 PW)
- Praktijk: menselijke fouten
- Botsing tussen UPO's en pensioenreglement leidt tot....
...klachten, geschillen en rechtspraak
- Moeten 'gerechtvaardigde verwachtingen' wijken voor reglement, tenzij?

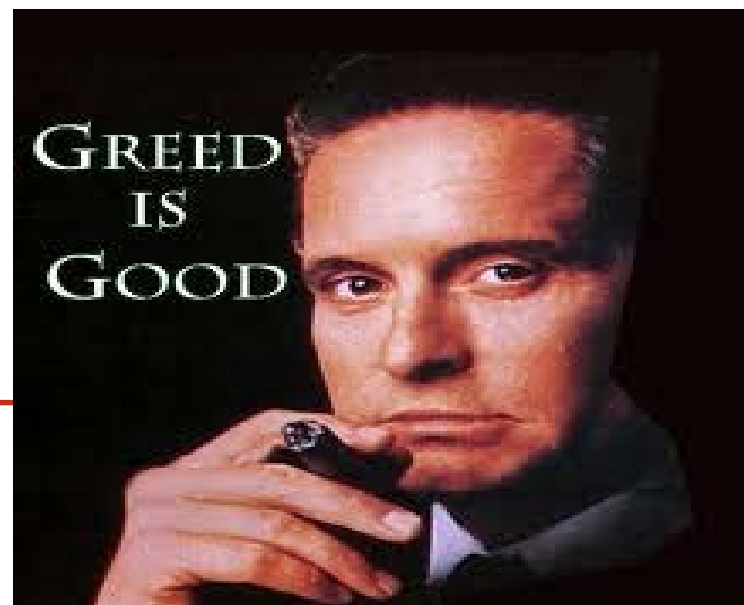
Zorgplicht werkgever bij wijziging en waardeoverdracht

- Accountantskantoor wijzigt in 1999 eindloon naar premieovereenkomst met collectieve waardeoverdracht door accountantskantoor. Advies door tussenpersoon. Resultaten vallen tegen. Claim werknemers
- Heeft de werkgever of de tussenpersoon zijn zorgplicht geschonden door niet voldoende te wijzen op risico's van (1) wijziging regeling en (2) waardeoverdracht?
- Hoe is er gecommuniceerd door werkgever...
....en tussenpersoon?
- Goed werkgeverschap, waarschuwen

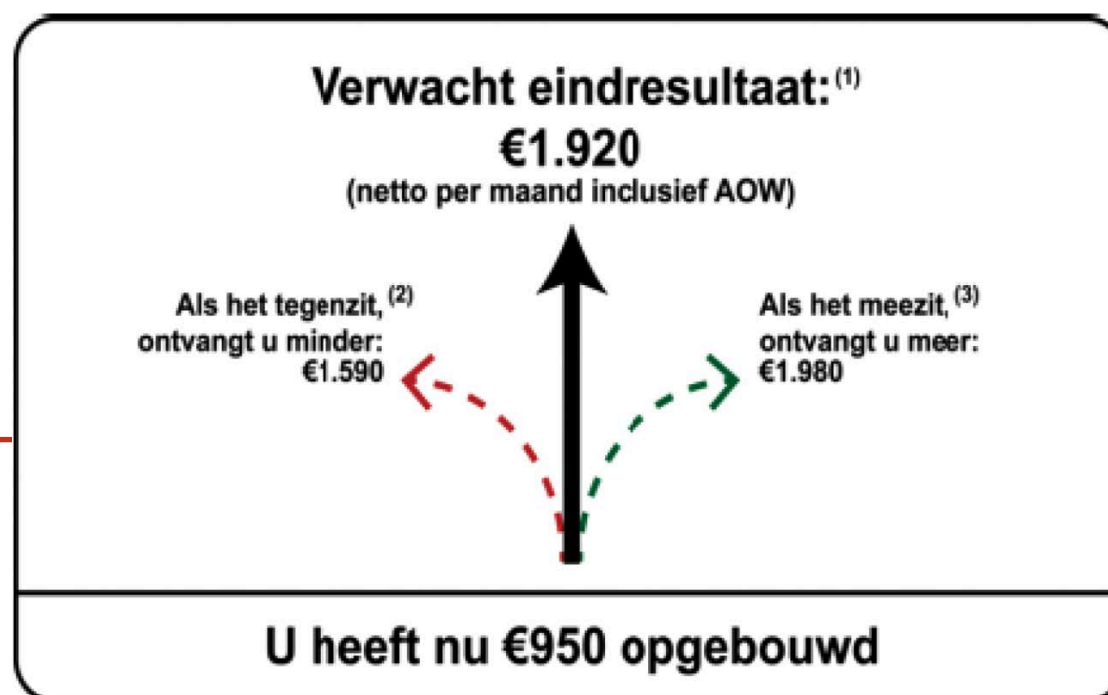
Zorgplicht werkgever

- Het hof is op grond van al het voorgaande van oordeel dat [H] in de gegeven omstandigheden niet gehouden was tot het (doen) verstrekken van meer of andere inlichtingen over de nieuwe pensioenregeling dan zij (al dan niet via [X]) heeft gedaan. In het bijzonder behoefde [H] niet te waarschuwen voor het verschil tussen de bestaande gegarandeerde pensioenuitkering en de in te voeren beschikbare premie-regeling, waarbij de pensioenuitkering afhankelijk zou worden van beleggingsresultaat, gemiddelde levensverwachting en rekenrente per datum pensioen en de daaraan verbonden risico's. Zoals overwogen mocht [H] [V] c.s. daarmee genoegzaam bekend veronderstellen dan wel mocht zij hen in staat achten zelf door te vragen en/of onderzoek te doen naar de aard van de voorgestelde pensioenregeling.

Zorgplicht werkgever bij waardeoverdracht

- Het hof stelt voorop dat van een redelijk handelend en redelijk bekwaam tussenpersoon/pensioenadviseur mag worden verwacht dat deze in een geval als dit, waarin hij in opdracht van en namens de werkgever de werknemers informeert over een eventuele overgang naar een andere pensioenregeling, de werknemers niet alleen voldoende en juiste informatie geeft, maar onder omstandigheden hen ook waarschuwt voor aan de overgang verbonden risico's.
- Met welke communicatie had de werkgever/de tussenpersoon de waardeoverdracht goed begeleid?

Zorgplicht pensioenuitvoerder

- Daimler stapt over van verzekeraar naar BPF. Daimler verzoekt om waardeoverdracht. Verzekeraar is bereid mee te werken. BPF stuurt in 2009 brief aan (voormalig) werknemers met uitleg over waardeoverdracht. Zonder bezwaar worden (voormalig) werknemers geacht akkoord te zijn.
- Ex-werknemer maakt bezwaar maar trekt dat in. In 2013 wordt zijn pensioen bij BPF gekort met 7%. Hij eist schadevergoeding omdat hij niet is gewezen op kortingsrisico.
- Wie had de informatieplicht? Heeft BPF die 'overgenomen' van Daimler en verzekeraar?
- Is de zorgplicht geschonden?

De negatieve optie

- Wat is de negatieve optie?
- Is een pensioenwijziging rechtsgeldig indien de werknemer niet protesteert tegen de voorgenomen wijziging?
- Welke communicatie past daar bij?

De negatieve optie (2)

- Het succes van de default
- Hogere eisen aan voorlichting en communicatie
- Is inzicht in persoonlijke pensioensituatie vereist of volstaat algemene uitleg?
- Rechtspraak eist ‘welbewuste instemming’
- Werknemer (althans zijn advocaat) zegt de brief niet te hebben ontvangen.....bewijslast en genuanceerde ontvangsttheorie.

Tot slot

- 1 Juridische pensioencommunicatie is noodzakelijk
 - 2 Niet indekken maar begeleiden voorlichtings- en veranderingsproces
 - 3 Goede pensioencommunicatie voorkomt klachten en geschillen
 - 4 Maar doe het zorgvuldig: anything you write...
- Vragen of feedback?
 - M.heemskerk@jur.ru.nl / mark@heldlaw.nl
 - <http://heldlaw.nl/held-law-advocaten/prof-mr-drs-mark-heemskerk/>

